

Solidarnost odpovedala splošen štrajk; zopet je režim popustil

VARŠAVA, Polj. — Voditelji Solidarnosti so dosegli sporazum s poljsko vlado po pogajanjih, ki so trajala 7 ur. Sporazum je bil dosežen šele, ko je vlada zopet delno popustila pred zahtevami Solidarnosti. Zaradi tega sporazuma poljski delavci niso začeli z napovedanim splošnim štrajkom.

Obe strani sta podpisali izjavo, v kateri je priznано, da so lokalni oblastniki v mestu Bydgoszcz ravnali napačno, ko so poklicali policiste, ki so s silo odstranili skupino članov Solidarnosti iz neke vladne dvorane. Vlada se je obvezala, da bo nadaljevala s preiskavo te zadeve. Ako so policisti postopali nezakonito, bodo kaznovani. Nekateri policisti v Bydgoszczu so že bili začasnó odstavljeni.

Da je bila izjava videti nepristranska, je tudi kritizirala postopanje nekaterih aktivistov, ki si prizadevajo za ustanovitve neodvisne organizacije zasebnih kmetovalcev. Vlada je pa namignila, da bo morda parlament odobril nov zakon, ki bo dovolil ustanovitve takšne kmetijske organizacije.

V intervjuju z novinarji je Lech Walesa povedal, da je sporazum z vlado kompromisna rešitev. Dosegli smo 70 odstotkov vsega, kar smo želeli, je dejal.

Končno je vlada pristala na ustavitve zakonskega postopka zoper 5 oporečnikov, obtoženih protustavne aktivnosti.

Poplave v Jugoslaviji povzročajo ogromno gmojno škodo

BEOGRAD, SFRJ. — Največje reke v SFRJ so dosegle najvišjo gladino v zadnjih letih. Donava je pri Zemunu celo dosegla najvišjo gladino, odkar jo merijo, to je od leta 1900. Pri Beogradu je Sava preseгла svoj dosedanji rekord iz l. 1940. Tudi Tisa je močno narasla in poplavlila mnoge kraje.

Pri Smederevu so morali zaradi višine Donave prekiniti vsa opravila v pristanišču in v klavnici. Pod vodo je bila smederevska trdnjava in železniška postaja, katero so bili prisiljeni odrezati z nasipi. V Smederevu je bilo poplavljenih več kot 250 hiš.

Uradni podatki kažejo, da je bilo samo v ožji Srbiji poplavljenih okoli 75.000 hektarov zemljišč, podtalne vode pa se ogrožajo skoraj 25.000 hektarov polj, med katerimi sta dve tretjini že posejani s pšenico.

V Srbiji so reke, ki so prestopile bregove, zalile 4162 hiš, 248 hiš pa so kar porušile. Evakuiranih je bilo 900 družin. Pod vodo je bilo 25 delovnih organizacij, gmojna škoda na kanalizaciji, vodovodu, cestah itn., je precejšnja.

Na Hrvaškem in v Vojvodini ni nič boljše. V obeh pokrajinah je bilo poplavljenih ali namočenih blizu 200.000 hektarov zemljišč.

O človeških žrtvah ne poročajo.

NOV GROB

Theresa Arko

V ponedeljek, 30. marca, zvečer je v Slovenskem domu za ostarele na Neff Rd. umrla 76 let stara Theresa Arko rojena Zajc v Clevelandu, vdova po leta 1975 umrlem možu Antonu, mati Williama (Libertyville, Ill.), tašča Lorette, 4-krat stara mati, sestra Anne Bambic. Umrli so ji 4 bratje in ena sestra. Pokojna je bila zaposlena pri New York Central železnici do svoje upokojitve l. 1970, članica Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete, ADZ št. 4 in SNPJ št. 442. Pred leti je bivala na 18908 Cherokee Ave. Pogreb bo na pokopališču Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes, v sredo, od 7. do 9. zvečer ter jutri od 2. do 5. popoldne in od 7. do 9. zvečer. Darovi v pokojničin spomin Slovenskem domu za ostarele bodo s hvaležnostjo sprejeti.

Indonezijski komandosi zavzeli ugrabljeno letalo s silo

BANGKOK, Taj. — Z dovoljenjem tajske vlade, je skupina indonezijskih komandosov prišla v Tajsko, da bi zavzela ugrabljeno letalo indonezijske letalske družbe Garuda, v katerem je bilo 55 potnikov in članov posadke. V skrbno pripravljeni in izvedeni akciji, so se včeraj ob 2.40 zjutraj po lokalnem času komandosi približali letalu, vdrlí skozi vrata in presenetili ugrabitelje-teroriste.

Streljanje v letalu je trajalo 3 minute. Komandosi so ubili štiri ugrabitelje, petega so pa huje ranili. Težje ranjen je bil eden od komandosov, prav tako je bil ustrelen v glavo pilot letala.

Nekateri potniki so bili ranjeni, a nihče ni bil smrtno ranjen.

Tajska vlada ni hotela prevzeti odgovornosti za poskus reševanja ugrabljenih potnikov, pripravljena pa je bila sodelovati z Indonezijci. Nekatera poročila, ki so prišla iz Tajske, so menila, da so v ozadju sodelovali tudi nekateri Amerikanci.

Žrtvuemo se za svoj tisk, ohranimo naš slovenski list Ameriško Domovino!

II.

Narodnost je veliko več kot govorica, pa tudi več kot zatrevjanj občutek pripadnosti. Je dejstvo, o katerem ni mogoče glasovati, kot ni mogoče glasovati o barvi las in oči.

Náčelo priznavanja je v bistvu nasilno. Celó, če bi bilo svobodno izvedeno, bi ostalo brez vrednosti za ugotavljanje številčnosti nekega naroda. Še toliko manj vrednosti ima zato kak plebiscit.

Vse to pomeni, da ni prav, če sami Slovenci ožimo pojem Slovence le na nekoga, ki je dovolj pogumen, da to izpriča. Še zlasti pa ni prav, če

Milan Butina pričal na sodni obravnavi; o zaroli ne ve ničesar

CLEVELAND, O. — Milan Butina, hrvaški priseljencec, ki je obtožen sodelovanja v zaroti zoper Josepha Lasica, namen katere je bil umor Lasica, je pričal na sodni obravnavi, da ne ve ničesar o zaroti in da ni bil zapleten v njo.

Butina je rekel, da ga je prišel obiskat na svojem domu zgodaj zjutraj, 13. septembra 1980, Gaines A. Buttry. "Delo je opravljeno," je baje dejal Buttry, Butina pa je na sodišču povedal, da ni imel pojma, o čem je govoril Buttry.

Butina je bil vprašan, zakaj je nesel 3000 dolarjev od drugega obtoženca Vinka Logarusica do Gainesa Buttryja. Stori! je uslugo Logarusicu, je rekel Butina. Ko je Buttryja vprašal o denarju, mu je le-ta odgovoril, da to ni njegova zadeva.

Včeraj so zaključili s pričami in izjavami odvetnikov. Butinova usoda je v rokah porote.

Zadnje vesti

• Washington, D.C. — Rudarji, člani Združenja rudarjev Amerike, so z veliko večino zavrnili predlagano 3-letno delovno pogodbo, ki so jo podpisali in zagovarjali voditelji te unije. V kratkem nameravajo začeti z novimi pogajanjimi s predstavniki lastnikov premogokopov. Štrajk rudarjev se nadaljuje.

• Bangkok, Taj. — V državnem udaru včeraj je bila strmoglavljena vlada, ki ji je načeloval 60-letni gen. Prem Tinsulanond. Udar je vodil 59-letni gen. Sant Ciptima. Poznavalci tajskih političnih razmer ne predvidevajo nobenih bistvenih sprememb v zunanji in notranji politiki Tajske. En general je zamenjal drugega, pravijo.

• Mount Kisco, N.Y. — Umr! je 91 let stari DeWitt Wallace, ki je l. 1920 ustanovil revijo Reader's Digest. Revija ima danes 100 milijonov bralcev.

VREME

Pretežno oblačno in vetrovno danes z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 66 F. Pretežno sončno jutri, a nekaj hladnejše. Najvišja temperatura okoli 61 F.

Koliko je koroških Slovencev

kak slovenski raziskovalec ali politik govori o Nemcih, ko misli dejansko tiste Slovence, ki so prevzeli — mogoče šele delno — nemški jezik. Razen tega to pomeni, da je slovenski delež na Koroškem v resnici še zelo močan.

Leta 1890 so uradno zabeležili, da je Slovencev 29,53%. V kasnejših letih jih niso ne pobili, ne izselili! Izseliti so jih sicer poskušali, a so se vrnili. Se pravi, da danes njihov delež ne more biti bistveno drugačen, kot takrat.

Pri tem nas ne sme motiti niti govorica, niti zavest, ki pri mnogih ni prebujena do

Predsednik Ronald Reagan žrtev atentata; njegovo stanje dobro

WASHINGTON, D.C. — Pretekli ponedeljek ob 2.30 popoldne je 25-letni atentator John W. Hinckley ml. ustrelil predsednika Ronalda Reagana in ga huje ranil. Reagan je pravkar zapustil znan hotel Washington Hilton in se približal svoji limuzini.

Brez besede je začel Hinckley streljati z malim 22-kaliberskim revolverjem. Zadel je še Reaganovega tiskovnega predstavnika 40-letnega Jamesa Bradyja, 31-letnega člana predsednikove osebne straže Timothyja McCarthyja ter 45-letnega policista iz Washingtona, D.C., Thomasa Delahantya. Potem so Hinckleyja zagrabili policisti in očividci ter mu odvzeli revolver.

Predsednik je bil ranjen na levi strani prsnega koša, krogla je delno poškodovala pljuča na njegovi levi strani. Takoj je bil odpeljan v najbližjo bolnišnico, George Washington University Hospital. Reagan se je zavedel, da je bil ustrelen, šele, ko je prišel v bolnišnico.

Zdravniki so ga pregledali in ugotovili, da je potrebna operacija, namen katere bo popraviti poškodovana pljuča in odstraniti kroglo. Ker je Reagan kljub svoji starosti v izredno dobrem zdravstvenem stanju, so bili zdravniki mnenja, da bo operacija uspešna in bo predsednik ozdravel brez trajnih posledic.

Reagan je močno krvavel iz rane in je dobil transfuzijo 5 pintov krvi. Bil je v polni zavesti vse do začetka kirurškega posega, ki je trajal nekaj več kot dve uri. Zdravniki je vprašal, ako so republikanci. Operacijo je odlično prestal in so zdravniki preseñeñeni nad hitrostjo njegovega dosedanjega okrevanja. Ne pričakujejo pri okrevanju nobenih komplikacij.

Atentat slikan

Med atentatom na Reagana so predsednika snemali novinarji in zato so vse ameriške televizijske mreže nekaj minut po napadu že predvajale pretresljive slike. Videti je bilo, kako so bili ustreleni Baker, McCarthy in Delahanty.

Posebno grozne so bile slike Bradyja, ki je bil ustrelen

Ronald Reagan

v čelo in je močno krvavel. Njegove rane so zelo nevarne, nekaj časa so novinarji po televiziji na silno neodgovoren način širili vest, da je Brady umrl. Preklicati so morali te izjave in se pri tem niso dobro izkazali. Brady je še v resnem stanju, zdavniki se bojijo predvsem trajnih posledic, čeprav sedaj menijo, da bo preživel rano.

Agent McCarthy je v razmeroma dobrem stanju in o njem pravijo zdravniki, da bo popolnoma okrevale. Delahantjevo stanje je resnejše, vendar se tudi on nahaja v z a dovoljivem zdravstvenem stanju.

Snemalec ABC televizije, ki je spretno slikal atentat sam in takoj nato reagiranje policistov, ko so prišli in razorožili Hinckleyja, je povedal, da so bili varnostni ukrepi v zvezi z navzočnostjo predsednika nehavadno pomanjkljivi.

Hank Brown je rekel, da so se pomešali med snemalce in novinarje na pločniku pred hotelom tudi navadni očividci. Običajno policisti in člani Secret Service tega ne dopuščajo. O pomanjkljivostih varnostnih ukrepov se bodo brez dvoma zanimali razni kongresni odbori, prav tako pravosodno tajništvo.

Kdo je Hinckley?

John W. Hinckley je doma iz mesteca Evergreen, Colorado, precej časa je bival v Dallasu, Texas. Njegovi starši so verni, njegov oče je lastnik Vanderbilt Energy Corp.

moglo niti biti. Skrb za to, da se vsakdo zave resnice o sebi in jo izpove, je torej dolžnost nas vseh.

Tej dolžnosti pa ne bomo stregli, če bomo nepremišljeno vse tiste, ki ne govorijo več (javno) slovensko žigosali kot odpadnike, nemškutarje itd. Nasrotno, prav tem smo dolžni največ pozornosti, pa čeprav utegne kdo izmed njih biti celo član kakega Heimatdiensta. Celó tak član utegne nekega dne spoznati, da pomeni služba domovini tudi službo slovenskemu rodu in jeziku.

J. Založkar (Naš tednik)

Iz Clevelanda in okolice

K molitvi—

Članice Oltarnega društva in Marijine Legije fare Marije Vnebovzete so vabljenje jutri, v četrtek, ob 2.30 popoldne v Želetov pogrebni zavod na E. 152 St. k molitvi za umrlo članico Thereso Arko, v petek ob 9. dopoldne pa k pogrebu.

Skupno sv. obhajilo—

Članice Oltarnega društva fare sv. Vida imajo v nedeljo, 5. aprila, pri osmi sv. maši zjutraj skupno sv. obhajilo, ob 1.30 popoldne pa sestanek v društveni sobi svetovidskega avditorija. Vse članice so vabljenje na važen sestanek.

Zalostno sporočilo—

G. Victor Kmetič, Richmond Hts., Ohio je prejel žalostno sporočilo, da mu je preteklo nedeljo, 29. marca na Svibnem pri Radečah umrla mati Anna Kmetič rojena Celestina, v starosti 85 let. V domovini zapušča 3 sinove in 6 hčerk, tukaj pa sina Victorja. Bila je 33-krat stara mati in 8-krat prastara mati. Sožalje.

Razstava in prodaja fotografij—

V soboto, 4. aprila, od 8.30 zj. do 5. pop. in v nedeljo, 5. aprila, od 8. zj. do 3. pop. bo sta imela John in Cecelia Kermavner, lastnika "Special Effects", v Baragovem domu na St. Clairju razstavo in prodajo fotografij od abstraktov do slovenskih motivov. Vljudno vabljeni.

Spominski darovi—

V pomoč koroškim, pomoči potrebnim študentom, je v spomin pok. dr. Valentina Meršola daroval Matevž Tominec \$15. Prav tako za te študente je v spomin dr. Meršola daroval Victor Lamovec \$10, v spomin pok. Nežke Petek tudi \$10. Iskreno se darovalcema za darove zahvaljuje pov. družbe J. Prosen.

Rojakinja umrla—

V Fridley, predmestju Minneapolisa, Minn., je umrla 69 let stara ga. Pavla Perčič, žena splošno znanega Andreja Perčica, doma iz Povelj na Gorenjskem. Družina je žive-la do pred nekaj leti v Gilbertu. Pogreb bo danes, 1. aprila, s sv. mašo ob 5. uri popoldne. Družina je naročena na A.D. vse od leta 1949. G. Perčič je preostalih iskreno sožalje.

Občni zbor—

V soboto, 4. aprila, ob 8. uri zvečer je v Baragovem domu na St. Clair Ave. občni zbor korporacije Baragov dom.

Prav tako so se širile neresnične govorice o stanju Jamesa Bradyja. Vse televizijske mreže so nekaj časa poročale, da je Brady mrtev, na CBS je Dan Rather celo podal Bradyjev življenjski na-to pa so morali vsi napovedovalci sramežljivo preklicati svoje prejšnje izjave.

Nek poročevalce NBC televizije je pomotoma povedal, da operirajo na Reaganovem srcu. To vest so nato nekaj časa ponavljali pri CBS in ABC. Končno je predstavnik Bele hiše povedal, da ne operirajo na Reaganovem srcu.

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st 2 weeks
in July

NAROČNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$10.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$15.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

53

No. 39 Wed., April 1, 1981

Nekaj mojih spominov na nesrečni dan: 6. APRIL 1941 V BEOGRADU

CLEVELAND, O. — Nera-
di se spominjamo težkih dni
v svojem življenju, ali ostre-
si se teh spominov tudi ne mo-
remo. Vedno nam prihajajo
nazaj, posebno ob obletnicah.
Letos 6. aprila, prihodnji po-
nedeljek, bo 40-letnica nem-
škega napada na Jugoslavijo.

Pravzaprav z nesrečnim pu-
čem z dne 27. marca 1941, ko
je gen. Simović s svojimi po-
magaci vrgel vlado Cvetko-
vič-Maček ter izgnal kneza
Pavla iz države, se je začela
naša kalvarija. Nič niso po-
magali poskusi nove vlade,
da bi pomirila razžaljene
Nemce z obiskom pri nem-
škem veleposlaniku von Heer-
enu, češ da pogodba, podpisa-
na od prejšnje vlade na slo-
vesnosti na Dunaju, še vedno
drži.

Po demonstracijah po beo-
grajskih ulicah in vpitju de-
monstrantov: "Bolje rat, nego
pakt" ter razbijanjem oken
nemških uradov, je bil to pravi
samomor. Saj je bila Nem-
čija takrat na višku svoje
moči. In Adolf Hitler, kakr-
šen je bil, je isti dan tolkel s
pestjo ob mizo ter nam prisel-
gal krvavo maševanje.

Ob takem času je angleški
predsednik vlade govoril na
radiu in vzkliknil, da je Ju-
goslavija našla svojo dušo. Ni
pa bilo g. Winstonu S. Chur-
chillu mar, koliko Jugoslova-
nov bo v kratkem izgubilo
svojo dušo.

Jaz sem slišal novico o Si-
movićevem puču po radiu. Bil
sem v službi v Zagrebu. Vsak
pаметen človek je uvidel, da
nam to ne bo prineslo nič do-
brega. Moji prijatelji so mi
svetovali, naj se umaknem
začasno v Beograd. Ako se
stvari pomirijo, se lahko vr-
nem na svoje službeno mesto
v Zagreb.

Takrat seveda nismo vede-
li, da gremo "Z dežja pod
kap". Odpoval sem z večer-
nim vlakom dne 31. marca.
Celo noč smo srečavali ali
prehitevali vlake, polne vo-
jaštva. Eni so vozili gor, dru-
gi dol. Vse je izgledalo neka-
ko brez glave.

V Beogradu

Prišedši na postajo v Beo-
gradu, me je obkolila cela
gruča Šiptarjev. Vsi so hoteli,
da bi mi nesli moj revni
kovček. Bila je to moja prva
pot v Beograd, nisem bil ta-
kega sprejema vajen in sem
se resnično bal, da mi kateri
ne odnese kovčka.

Tako sem sam nesel kovček
po celi Balkanski ulici. Šele
na Terazijah so me zapustili
moji zvesti spremljevalci. Po-
iskal sem trgovino z elek-
tričnimi izdelki "Siemens",

za katero sem imel priporo-
čilno pismo. Bil sem sprejet
v službo, naročili so mi, naj si
poiščem stanovanje in naj že
drugi dan pridem v službo.

Stanovanje sem dobil brez
posebnih težav v Niški ulici.
Blizu sem imel park s spome-
nikom Vuka Karadžića. So-
stanovniki so bili prijazni, po-
seben nek star, upokojen o-
rožnik. Bil sem takoj "brat
Slovenac".

V službo sem hodil v Kne-
za Mihajla ulico. Vsa dan
sem si po službi kupil dnevi-
nik "Politiko", se pridno iz-
njega učil cirilice in poskušal
izvrtati, kaj se dogaja po sve-
tu.

V službo tja in nazaj grede
sem videl, da so po vseh par-
kih zgrajena zaklonišča proti
bombnim napadom. Dolga
jame s tramovi in debelimi
deskami. Povrhu pa kak me-
ter zemlje. Na obeh koncih
debela vrata iz desk. Na več
krajih sem videl tudi ročne
sirene.

Bila je vse to kaj slaba pri-
prava na to, kar se nam je o-
betovalo. Začelo me je skrbeti.
Vojaščine sicer ni bilo ni-
kjer videti, ker je bil Beograd
poglačen za mrtvo mesto,
toda smo že takrat vedeli, da
samodržici ne spoštujejo no-
benih mednarodnih pogodb
in zakonov.

Na Cvetno nedeljo, 6. aprila,
smo imeli krasno, sončno
vreme. Vstal sem že ob petih
zjutraj in računal, da grem
naprej k sv. maši v Krunsko
ulico, potem si pa pošteno o-
gledam mesto.

Prve eksplozije

Stopil sem k sosedu orožni-
ku. Ležal je oblečen na po-
stelji in se učil nemščine iz
slovarja. Ura je bila točno
6.45, ko zaslišiva par zamolk-
nih eksplozij. Takoj pogleda-
va skozi okno proti Zemunu
in vidiva v zraku celo forma-
cijo črnih pik, okoli njih pa
polno dima od šrapnelov.

Oba zavpijema: "Ljudje,
bežite! Nemška letala prihaja-
jo!" On je takoj tekel v
klet, a meni je šlo po glavi
samo zaklonišče. Ko sem le-
tel na ulico, sem pogledal v
nebo in videl, da so letala
že nad nami. Bili so tipa Jun-
kers 87 ali znane "Stuke".
Pikrali so vsepovsod in tu-
lili, da je bilo groza. A ljudje
so mislili, da padajo. Jaz sem
tekel z rokama na glavi, koli-
kor so me noge nesle. Vse na-
okoli je bilo v prahu in dimu,
ko sem prišel v park za Ka-
radžićevim spomenikom.

Vrgel sem se pod drevo, ker
so bila vrata v zaklonišče za-
prta. Ker so razni predmeti
od eksplozij klestili po drev-

ju, se mi ni več zdelo varno
pod drevesom. Butal sem v
vrata zaklonišča, da so mi
končno odprli. Notri je bilo
oblečeni, kakor so bili skočili
iz svojih postelj. Tresli so se
vsled mraza in strahu, otroci
so jokali.

Zraven mene je stala žena
z dvema otrokoma. Mali v na-
ročju, a starejši se je držal
mene, stalno jokal in spra-
ševal mater: "Majko, da li će
još dugo to, da traje?", a ona
njemu: "Neće, dete, neće."

Zunaj je grmel, tulilo in
treskalo do 9. ure ko je vse
prenehalo, kot da bi odrezal.
Vsi smo leteli iz zaklonišča.
Imeli smo kaj videti! Iz dima
in prahu so prihajali ljudje
napol oblečeni, nekateri zaviti
v posteljnino in zavese, po-
polnoma beli od prahu, neka-
teri pa ranjeni in krvavi.

Jaz sem tekel v stanovanje,
katero sem našel brez šip in
na debelo prahu, ker je padlo
v bližini več težkih bomb.
Pograbil sem hitro moj hu-
bertus plašč ter denar ter se
pridružil bežeči množici na
Aleksandrovi cesti. Bežali
smo vsi, kakor je kdo mogel,
izven mesta in gledali s stra-
hom proti nebu, kdaj se vr-
nejo "stuke" s svojim uniče-
valnim tovorom.

Ob 10. uri sem bil že izven
mesta, pri vasi Mokri Lug, ko
so se zopet vračale, kakor v
paradi, cele formacije nem-
ških letal. Bežali smo pod
dreve in gledali dol na me-
sto, kako je izginjalo v ognju
in dimu. Mnogi so ob tem po-
gledu jokali.

Bežal sem z drugimi do va-
si Kaluđerica, precej daleč
v okolici Beograda. Sadno
drevje je bilo vse v cvetju.
Bilo nas je na tisoče in smo
vsi polegali pod drevje, a po-
noči je zapadel sneg, da je
bila nesreča še večja. Dva dni
sem taval tam okoli, nato se
vrnil tako lačen v Beograd,
da se je skozi mene videlo.

Se vedno je mesto gorelo,
mrtvi so ležali tam, kjer so
jih bombe pobile, povsod so
bile ogromne luknje, napol-
njene z vodo. Ni bilo elek-
trike, ne vode, ne hrane. Od
strahu se je vse razbežalo in
tako ni bilo videti nikjer ne
stražnikov, ne gasilcev, ne
Rdečega križa. Videl sem sa-
mo nekoliko četnikov-prosto-
voljcev, ki so stražili po me-
stu, da ne bi bilo tatvin in
ropov.

Ko so Nemci zasedli Beo-
grad, so prisilili vse Zide in
vojne ujetnike, da so morali
pobirati in odkopavati mrtve
in jih na kamijonih odpeljati
v skupne grobove. Najbrž se
ne bo točnega števila mrtvih
nikoli izvedelo, a govorilo se
je, da jih je bilo 35.000.

Ostal sem brez službe. Vzel
sem svoj kovček in se prese-
lil v predmestje. Tam sem
slučajno spoznal nekega Če-
ha, ki je strehe prekrival.
Njemu sem pomagal. Ko sva
delala pri norveškem konzulu,
mi je ta ponudil, ako ho-
čem biti pri njem za vrtnar-
ja, kar sem sprejel.

Smrt dr. Kulovca

Tako sem prišel na Dedinje
v sosednjo vilo, kjer je ob
prvem nemškem napadu
bomba ubila slovenskega mi-
nistra dr. Franca Kulovca.
Sosedje so mi pravili, kako
ga je bomba zadela pri pre-
hodu iz hiše v zaklonišče. Ako
bi bil ostal v hiši ali pa po-
hitel samo pol minute prej v
zaklonišče, bi bil ostal živ.
Prav v isto zaklonišče sem se
jaz večkrat žatekel, ko so
nam Amerikanci pošiljali po-
zdrave iz zraka leta 1944.

Bili so to težki časi za nas
vse. Naša sreča je, da se radi
spominjamo tistih malo sre-
čnih dni, ki smo jih tedaj pre-
živeli. Skupaj smo "klali pa-

sulj" in jedli "proju" z brati
Srbi. Ne vem, mogoče je da-
nes drugače, a tedaj se nisem
počutil tam nič slabše kot do-
ma.

Naj končam z našim Simo-
nom Gregorčičem:

*Za vse je svet dovolj bogat,
in srečni vsi bi bili,
ko kruh delil bi z bratom
brat
s prav srčnimi čutili.*

T. U.

Družabni večer s plesom

CLEVELAND, O. — Vljud-
no vabimo vso slovensko jav-
nost, da se udeleži "Družab-
nega večera", ki se bo vršil v
soboto, 25. aprila, v zgornji
dvorani Slovenskega doma na
Holmes Ave. v Collinwoodu.

Kot vedno, tudi sedaj ome-
njamo in poudarjamo, da je
namen tega večera napraviti
ure veselja našim gostom in
si ob istem času zagotoviti
sredstva, s katerimi je nam
mogoče dati podporo našim
invalidom.

Ta družabni večer priprav-
lja društvo Tabor SPB Clev-
eland. Člani odbora Tabor so
globoko vdani socialnemu de-
lu te organizacije. Nadalje-
vanje tega dela je iz leta v
leto težje. Vrste delavcev se
manjšajo, a število potrebnih
se povečuje.

Ze ob samem začetku tega
socialnega dela, ki ga vrši or-
ganizacija Tabor, so bile da-
ne mnoge zapreke in težave.
Delo se nadaljuje in ga hoče-
mo nadaljevati. Za večji us-
peh pa potrebujemo vašo
gnotno in moralno podporo.
Kot so potrebne kulturne or-
ganizacije in društva, da se
ohranijo svetinje in šege na-
ših dedov in pradedov, da se
ohrani značaj slovenskega
človeka, tako bi bilo napačno,
če bi zavrgli in pozabili na ti-
sto slovenstvo, ki je dalo za
našo rešitev svoje zdravje in
svoje ude.

Naša pota se križajo v me-
sebojnem prepričanju! Ne
smemo pa dopustiti, dopušta-
ti, da bi različna prepričanja
ali nerazumevanja preprečila
socialno delo našim invali-
dom in potrebnim.

Socialno delo, ki ga izvršu-
je Tabor, ne pozna pokrajins-
kih ne državnih meja, kjer
le živi domobranci invalid,
slovenski protikomunist, mu
socialni pododbor organizaci-
je Tabor v vsej svoji moči
skuša pomagati.

Vstopnice za ta, tako po-
membni družabni večer si
morete nabaviti, ako kličete
ob večerni uri telefonsko šte-
vilko 943-4681 ali pa 351-4961.

V pričakovanju vašega od-
ziva se vam vsem že vnaprej
zahvaljujem in z glasom slo-
venskega protikomunistične-
ga invalida izrekam:

Na svidenje in Bog vas
živi!

F.O. Lc

Na pragu koncerta pevskega zbora Jadran

CLEVELAND, O. — V so-
boto, 4. aprila, ob 7. uri bo
v Slovenskem delavskem do-
mu koncert pevskega zbora
Jadran. Vsi člani zbora z ve-
likim upanjem pričakujejo
od vas, dragi bralci, da bo ta
koncert dobro obiskan.

Kakor sem omenil v prejš-
njih spisih, je koncert name-
njen v prid Slovenskemu do-
mu za ostarele na Neff Rd. Ta
dom je velik ponos nas Slo-
vencev in izraz naše vdanosti
našemu slovenskemu soroja-
ku.

O Jadranu mislim, da smem
trditi, da je ta zbor med prva-
ki v delovanju za obstoj in

Ob smrti dr. Valentina Meršola

Dr. Valentin Meršol

I.

Ko smo pred nekaj meseci
slavili v Buenos Airesu 75-
letnico prve slovenske gimna-
zije v Skofskih zavodih v St.
Vidu pri Ljubljani, smo z ve-
likim zadovoljstvom mogli
poudariti, da živi med nami
v izseljenstvu še vedno eden
tistih prvih učencev te gim-
nazije, in seveda tudi vzgoj-
nega zavoda sv. Stanislava,
dr. Valentin Meršol, znani
slovenski zdravnik in poznej-
ši slovenski vodja begunskega
civilnega taborišča v Vetrin-
ju (1945).

Dr. Tine Meršol se je rodil
v Radovljici 22. febr. 1894 kot
sin železničarja. Po ljudski
šoli v domačem mestu je pri-
šel s prvimi "zavodariji" v St.
Vid, kjer je bil vseh osem let
najboljši študent v razredu.
Bil je tako v razredu, ki mu
je bilo usojeno, da so prvi po-
lagali v Avstriji maturo v slo-
venskem jeziku l. 1913. Tik
pred prvo svetovno vojno

Ta ga je takoj potegnila v
svoj vrtinec. Bil je še študent
medicne, ko je moral na ru-
sko fronto, kjer so ga kmalu
v Karpatih zajeli kozaki. V
ruskem ujetništvu je preživel
pet let, kjer si je pridobil od-
lično zdravniško prakso, da-
si še ni bil zdravnik z diplo-
mo. To je dobil po vojni leta
1924 na univerzi v češki Pra-
gi. Opravil jo je s tako do-
brim uspehom, da je dobil ta-
koj Rockefellerjevo štipendi-
jo za nadaljevanje študij na
Hopkins univerzi v Baltimo-
ru.

Vojno ujetništvo mu je tu-
di razširilo jezikovno znanje,
saj je znal — dvajset jezikov!
Kot priznan zdravnik se je
vrnil v Slovenijo, kjer je za-
slovel predvsem kot zdrav-
nik-znanstvenik med svojimi
kolegi, ki so ga kmalu posta-
vili za predsednika Zdravni-
škega društva v Sloveniji.
Njegov sloves je segel tudi v
Beograd, da je bil imenovan
za zdravnika kraljeve druž-
ne. Postal je primarij bakte-
riološkega oddelka za nalez-
ljive bolezni v Ljubljanski
splošni bolnišnici.

Kot predsednik Zdravniške-
ga društva se je neumorno
trudil za razširitev medicins-
ke fakultete, ki je tedaj ime-
la samo dva letnika. Če bi v
Ljubljani dogradili polno me-
dicinsko fakulteto, bi z njim
računali kot rednim profesor-
jem za bakteriološke znano-
sti. Pa je to preprečila druga
svetovna vojna.

napredek slovenske kulture v
Clevelandu. Vljudno vas va-
bimo na naš koncert, ki bo
trajal od 7. do 9. ure. Po kon-
certu se bo začel ples, za ka-
tere ga bo igral Kuharjev or-
kester.

Na razpolago za dobro vo-
ljo in družbo bo pijača in ne-
kaj za prigrizek, tako da ne
bo nihče ostal žejen ali lačen.
Vstopnina za koncert je \$4.
Pridite in poveselite se z na-
mi! Na svidenje na koncertu.

Član

V njej je prišel večkrat v
položaj, da je mogel poročiti
Slovenecem, ki so jih prega-
njali okupatorji, pa so iskali
"zdravja" v bolnišnicah. Tako
je s tveganjem lastnega živ-
ljenja reševal življenja in ob-
stanek zavezniških pilotov, ki
so padli v roke slovenskim
domobrancem.

Ko so okupatorji nekoč v
neki slutnji prišli v bolnišni-
sko iskati pilote, ki so bili resni-
čno na njegovem oddelku, jih
je rešil s tem, da je okupator-
ju vzbudil strah pred kužno
epidemijo, ki divja v njego-
vem oddelku; in so odšli. O
tem sodelovanju dr. Meršola,
dr. Janeža in drugih pri do-
mobranskem reševanju ame-
riških življenj so že večkrat
pisali slovenski domobranci
sami (npr. R. Hirschegger).

Kljub temu se je dr. Mer-
šol pred zasledbo partizanov
umaknil iz Ljubljane z vso
svojo družino, hčerko gimna-
zijskega direktorja dr. To-
minška iz Maribora, s tremi
sinovi in hčerko. Z njimi je
prišel v begunsko taborišče v
Vetrinju na Koroškem.

Tu je po vrnitvi domobran-
cev postal vodja civilnega ta-
borišča, ker je znal odlično
angleško, in je imel zaupanje
in zaslombo vseh taboriščni-
kov. In kot tak je tedaj izpol-
nil svoje največje dejanje:
pridobil je majorja Barreja,
da sta skupno šla protestirat
proti odločbi prisilne vrnitve
tudi civilistov v Jugoslavijo.
Po polurnem telefoniranju
častnikov na vse strani je do-
bil ustno zagotovilo, da ne bo
nihče več vrnjen "proti svoji
volji". (Dalje)

BARAGOV DOM

SLOVENSKA PISARNA
6304 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio 44103
Tel. 881-9617

G. Janez Pičma, iz Park-
grove, in ga. Pavla Cindrič iz
1375 E. 39 St., Cleveland, sta
Baragovi knjižnici darovala
lepe knjige. Obema se iskro-
no zahvaljujemo in prosimo,
če kdo poseduje knjige ali ka-
ke stare zapiske od raznih
slovenskih društev ali prire-
ditev, ki jih hrani od starej-
ših slovenskih naseljencev
ter jih več ne misli rabiti, naj
to sporoči Slovenski pisarni
za dogovor, da jih ta prevza-
me v shrambo in ne zapadejo
uničenju.

V kratkem pričakujemo
drugo pošiljko Goriške Mo-
horjeve družbe. Štiri knjige
za \$18. Poleg Koledarja po-
vest Zemljaki, v kateri opi-
suje: "Nekje so ljudje, samo-
svoji, šegavi in dobri, vendar
tudi predani strastem, žalosti
in včasih celo brezupju. Ti
ljudje ljubijo svojo zemljo,
od rojstva do smrti služijo
njej — zemljaki". Je to opis
"dežele, največ s trto obrast-
lih gričev in pohlevnih do-
lin" — Slovenskih gor.

Posrečeno je izdanje roma-
na o sv. Jožefu v dveh knji-
gah: REDNIK ter tako ni tre-
ba čakati za nadaljevanje ce-
lo leto. Spisal je roman Po-
ljak Jan Dobraczynski, preve-
del pa profesor France Vod-

nik. Je to življenje moža, ki
je ljubezen domel v vsej
globočini, v kateri najde malo
osebne sreče v popolni preda-
nosti dolžnosti družinskega
glavarja, ki izveni v spozna-
nju velike vrednosti njegove-
ga poslanstva in življenja.

Knjige lahko takoj naroči-
te in se vam bodo dostavile
na dom.

Zelo lepo prosimo, če bi ob-
novili naročnino na knjige
Družbe sv. Mohorja v Celov-
cu za l. 1982, vsi tisti stalni
naročniki, ki jih naročajo po-
tom naše pisarne. Radi bi se-
znam čimprej odposlali. S to
naročitvijo knjig zelo podpre-
jo delovanje Družbe sv. Mo-
horja, ki je najmočnejša opo-
ra za ohranitev Slovencev na
Koroškem, ki so tako zelo iz-
postavljeni raznim vplivom,
da bi se izneveril svoji slo-
venski narodnosti. Je to zade-
va vsega slovenskega naroda,
ki se je ubraniti ne moremo.
Cena kolekciji je \$19.

Televizija nam dandanes
zelo postreže z najnovejšimi
vestmi. Te hitro sprejemamo
in že druge sledijo, tako, da
vsega premisliti trezno ne
moremo, kar more povzro-
čiti, da celo njeni sužnji po-
stanemo. Da nam razna vpra-
šanja moremo resneje doume-
ti, nam morejo biti v veliko
pomoč naši časopisi in revije.
Poleg knjig v Slovenski pi-
sarni lahko naročite časopise:

Ave Maria in Koledar,
ki izhajata v Lemontu \$3.50
Družina in dom,
izdaja D.S.M. Celovec 10.00
Naš tednik,
tiskan v tiskarni D.S.M.,
Celovec20.00 (32.00)
Naša luč, izdajajo slovenski
izseljeniški duhovniki 10.00
Družina, Ljubljana,
verski tednik. 21.50 (33.00)
Ognjišče, Koper, mesečnik,
namenjen mladini11.50
Mavrica, Ljubljana, meseč-
nik za šolsko mladino 10.00
Mladika, Trst, mesečnik
za izobražence10.00
Svobodna Slovenija, sloven-
ski tednik20.00 (50.00)
Duhovno življenje, verski
mesečnik25.00
Tabor, nekajkrat
na leto10.00
Vestnik, nekajkrat
na leto10.00

Poslednji štirje izhajajo v
Buenos Airesu v Argentini. V
dodatni ceni v oklepajih je
mišljena letalska pošta.

Upravištvo
Slovenske pisarne

Naročniki pišejo

Batawa, Ont. — Uredništvo
Ameriške Domovine! Da vam
ne bo treba pošiljati obvesti-
la, da mi poteče naročnina,
pošiljam denarno nakaznico
za nadaljnjo leto. Kar pa je
več, je za tiskovni sklad. Z li-
stom sem prav zadovoljen,
seveda pa pogrešam dva iz-
voda, katere sta bili primora-
ni ukiniti. Vsekakor pa je
bolje tri številke tedensko
kot nobena!

Mnogo naročnikov se prito-
žuje, ker časopis neredno pri-
haja. Tem se pridružujem tu-
di jaz. Vem dobro, da to ni
vaša krivda, pač pa poštar-
jev. Saj je bilo med novica-
mi povedano celo, da neka-
teri raje oddajo pošto na a-
meriški strani, ker jo tako
naslovljenec veliko prej de-
bi. Kot dokaz je bilo poveda-
no, da je pismo, oddano v
Buffalu, prišlo v San Fran-
cisco v dveh dneh, istočasno
oddano v Kanadi pa je potre-
bovalo v isti kraj 20 dni. Ko
imamo tako "odlično" pošto-
no postrežbo, ni čudno, da
včasih dobim časopis z več
kot dva meseca zamude.

Želeč vam mnogo uspehov,
pošiljam lepe pozdrave

Ivo Medved

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

AKCIJA UPANJA

Včasih slišim pripombe, da bi moral v "Kanadsko Domovino" poročati tudi o splošnih kanadskih novicah, ne samo o dogajanjih med Slovenci. Pripombe te vrste so na mestu in "Kanadska Domovina" bi morala razpisati mesto dopisnika, ki bi se tedensko ukvarjal samo s tovrstnimi novicami in jih listu ter po njem bralcem posredoval. Ker je, oz. bi bilo tako mesto "dobro plačano", bi se gotovo dobil kdo, ki bi to delo prevzel. Vedeti pa mora, da je to "dobro plačilo" prijetna zavest, da delamo za dobro stvar. Torej, na plan idealisti, delo čaka!

Pred kratkim sem dobil na vpogled literaturo, ki jo izdajajo "Mladi Kanadčani za krščansko civilizacijo". (Young Canadian for Christian Civilization) Zanimalo me je, kakšna organizacija bi to mogla biti. Ugotovil sem, da imajo ti mladi ljudje svojo organizacijo pravilno inkorporirano in s tem od oblasti vse legalno priznanje za svoje delo. Glavni sedež organizacije je v Montrealu, podružni pa še v Torontu. Kot že naslov pove, je cilj njihovih prizadevanj družba, sloneča na krščanskih principih. V organizaciji se zbirajo mladi ljudje, ki imajo jasne poglede na stanje v današnji družbi in poznajo nevarnosti, ki tej družbi grozijo. S svojim delom — konferencami, tiskom, študijskimi krožki, filmom in z osebnim stikom hočejo opozorjati, da so krščanski elementi v družbi danes napadeni in da so v nevarnosti pred uničenjem. Ti mladi ljudje so zato podvezeli najprej ideološko akcijo, o kateri objavljajo osem točk in sicer:

1. Nevarnost je, da komunisti z oboroženim napadom prevzamejo oblast.
2. Druga, še večja nevarnost pa je obvladovanje javnega mnenja. To vsak dan bolj prihaja do izraza.
3. Obvladovanje javnega mnenja ne ponuja naravnost komunistične doktrine, ker to verjetno ne bi bilo sprejemljivo.
4. Za obvladovanje javnega mnenja se komunizem poslužuje koristnih budal in prikritih komunistov in jih skuša spraviti na ključne položaje v družbi. Ti ljudje širijo miselnost, ki na zunaj zgleda več ali manj zmerna, v kateri pa se koti komunističen strup. Ti infiltrirani elementi seveda zavestno ali nezavestno podpirajo agitacijo komunistične partije.

(Vsakdo naj pogleda okoli sebe in opazuje male ali večje nemire kot napade na policijo, organiziranje homoseksualcev, kvarjenje mladine, protesti čilskih in argentinskih imigrantov in podobno. To so agitacije kompartije.)

5. Največja komunistična zmaga v zadnjem desetletju je bila infiltracija v ključne katoliške položaje.

6. Pri tem imajo ti vrinjenosti to prednost, da je težko kazati in opozorjati na to infiltracijo, ker bi takoj kdo mislil, da je to napad na samo Cerkev. Toda ker je doktrina komunistov in njihovih agentov zavita v posebno teološko in krščansko filozofsko izražanje, zato je potrebna posebna izobrazba in razgledanost,

ki more prinesiti protiargumente.

7. Vse to infiltriranje je bilo jasno že pod Pavlom VI. in se nadaljuje pod Janezom Pavlom II. Nujno je potrebno očiščenje Cerkve in mnogi upajo, da je bila prva stopnja narejena v Puebla z: odločno je treba ustaviti napredovanje socializma in komunizma, ki ga je sovražnik infiltriral v Cerkev.

V taki situaciji je nujno podpreti vse organizme katoliških laikov, ki temeljito poznajo teren, ki imajo izkušnje, da bo mogoče postaviti protiutek akciji iz Moskve.

8. To nalogo so si postavili direktorji in vsi, ki sestavljajo "Mlade Kanadčane za krščansko civilizacijo". Imajo vse pogoje, da bodo tej delikatni nalogi kos.

Tako oni sami opisujejo svoj ideološki program. Komur je mar usoda Kanade, njena krščanska tradicija in demokracija v svobodi, bo, te mlade ljudi pozdravil, jih podprl in jim pomagal in bo s tem doprinesel svoj delež k rešitvi človeške družbe.

Por.

Iz župnijskih oznanil

Primorski rojaki, zbrani v društvu "SIMON GREGORČIČ", so v nedeljo, 22. marca, pripravili pri Brezmadežni in dvorani kosilo za pomoč novogoriškim vernikom pri gradnji cerkve Božjega Odršenika. Vstopnice so bile po \$5.00 za odrasle in \$3.00 za mladino. Uspeh je bil lep, moralen in finančen.

Zadnjo soboto v mesecu marecu bo pa imela revija Božja Beseda svojo družabno prireditev in sicer to pot brez plesa. Po večerji bo Bingo, tekma v šahu in tarok. Revija je v finančnih stiskah. To je danes usoda dobre tiskane besede, ker premalo beremo, premalo naročamo in premalo podpiramo svoj tisk, ki bi moral biti naša velesila.

Pri Gregoriju Velikem v Hamiltonu prav uspešno deluje Prosvetni odsek. Včasih so temu rekli Prosvetno društvo, kar lepše zveni in daje stvari večjo samostojnost. Pod ta odsek spadajo: 1. SLOVENSKA ŠOLA, ki ima letos 5 razredov, 89 učencev, 6 učiteljev in dva duhovnika. Kanadska šolska oblast (Separate School Board) plačuje za vsakih 17 učencev eno učno moč in doda \$2.50 za vsakega učenca za šolske potrebine. Federalna vlada pa prispeva za ogrevanje šole, za razsvetljavo in snajenje \$1300.00 letno.

2. MLAJŠA RAJALNA SKUPINA. Folkloro vodi g. Franc Jeraj in ga Mirjam Meskiming-Demšarjeva. Vpisanih je 50 otrok, redno pa se udeležuje vaj 35.

3. STAREJŠA RAJALNA SKUPINA, ki jo tudi vodi g. Franc Jeraj, pa šteje 30 fantov in deklet.

Obe skupini vadita vsak teden. Dosedanji nastopi so bili: Miklavževanje, Materinski dan, Gage Park, Slovenski dan v Torontu, nastop na lovski farmi, Harvestrek, Holly day Inn, družabni večer za Steel Company, za 20-letnico Mohawk College ter za božičnico pri Hamilton Folk Arts Council.

Pri Prosvetnem odseku je bilo do sedaj narejenih 15 paporov narodnih noš, katerih

vsaka je stala od \$250.00 do \$300.00.

Slovenska župnija v Hamiltonu je imela v letu 1980 čez \$61,000.00 dohodkov in kakih \$54,000.00 izdatkov in \$17,000 v gradbeni fond.

Verna in posvetna Kanada

V Kanadi bomo imeli letos popis prebivalstva. Nekateri poznavalci trdijo, da bo ta popis pokazal, kako je v preteklem desetletju napredovala posvetnost. K posvetnosti se prištevajo tisti ljudje, ki niso vključeni v nobeno veroizpoved. Pravijo, da se bo pokazalo, da je najmanj polovico prebivalstva Kanade brez vere. To trdi študija, ki jo je pripravil dr. Dennis Oliver. Kaže, da je sekularizem postal najhitreje rastoča vera v Kanadi.

Protestantske analize so pokazale, da je v sedemdesetletju katoliška Cerkev prihajala nazaj, se opomogla in znova rastla. Ze omenjeni dr. Oliver v svoji študiji "The new Religious Plurality in Canada" trdi, da je kat. Cerkev kljub Vatikanu II, kljub mnogim odpadom duhovščine, kljub odporu proti okrožnici "Humanae Vitae", kljub posvetnjaštvu v Kvibeku, nevihti v 70 letih dobro prevedrila in je celo napredovala. Anglikanci so v istem času izgubili 200,000 članov, United Church 132,000 članov in danes ne štejejo niti enega milijona pripadnikov.

Katoliška Cerkev je danes najbolj privlačna mnogim ljudem, kar se sliši zelo nenavadno, če pogledamo, kako jo njeni kritiki prikazujejo, ker gledajo nanjo z očmi tega sveta. To je doba papeža Janca XXIII., ki je potresel večjo krščanstva in je ves svet čutil prijetno valovanje. Zateva po spremembah in obnovi ni bila sama teorija ali poročilo nekega odbora, ampak gibanje, ki ga je začel božji Duh, ki veje, kjer hoče, ki veje, kjer je v človeku pripravljenost, da tega Duha sprejme. (Po C.R. mar. 28/81)

Pustna zabava v Montrealu

MONTREAL, Kan. — V zimskem času, ko so dnevi kratki, pasti in dolgočasni, se nam je kar privileglo, da nam je cerkveni odbor pripravil zabavo, in sicer "pustno zabavo".

Tako smo se zbrali in zasedli našo cerkveno dvorano v soboto, 23. februarja, po ve-

černi sv. maši. Za prijetno razpoloženje in domače 'vize' je poskrbel g. France Breč s svojimi muzikanti. Nastopila pa je tudi skupina 'maškar' s svojim 'pozvačinom' na čelu.

V kuhinji je bilo dovolj pripravljenih hrane. Poleg peciva so kuharice postregle še s toplimi 'krofi'. Seveda je bilo dovolj raznih pijač na razpolago.

Harmonikaš Franček Breč mlajši, sin vodje muzikantov, je pridno skrbel, da so se plesalci dovolj 'vrteli'.

Na programu je bil tudi nastop 'maškar', ki so spravile skoraj vse navzoče v pravi maškaradni ples.

Vlogo pozvačina je odlično odigral g. Matija Pivar. Pripeljal je v dvorano še osem primerno našimljenih maškar. Trudili smo se, da bi jih prepoznali, pa se nam to ni posrečilo. Zvedeli smo kasneje, da je imel glavno besedo nežni spol. Kajti nastopile so

Poročila iz misijskih dežel

I.

Sola Regina Coeli, Chiang-mai, Taj. — Silno sem se letos zakasnila z božičnimi pismi in zdaj z odgovori. Novo leto je že nad dva tedna staro. Zelo sem pa bila vesela Vaših božičnih voščil, lepih misli, ki jih izražate, novic in še najbolj sem seveda hvaležna za molitev. V mislih sem bila pa veliko pri vas v svetih božičnih dneh in moja iskrena molitev Vas je spremljala pri vsem mojem molku in morda še bolj zaradi nje. Z mamjo je bilo nekoč isto: čim manj sem utegnila pisati, tem bolj sem mislila nanjo in molila zanjo. Zdaj bo pa že skoraj 5 let, odkar se je, tako zrela za nebesa, tiho poslovila. R.I.P.

Ker od začetka novembra skoraj nisem več pisala, naj grem z 'novicami' za nekaj mesecev nazaj. V drugi polovici oktobra so bile polletne 2-tedenske 'počitnice', ki sem jih preživela na jugu, največ v Bangkoku. Najprej je bilo zborovanje nekaterih Sester in učiteljic iz naših 4 uršulinskih šol v deželi.

Gre za izboljšanje odnosov in bolj plodno sodelovanje z našimi številnimi laičnimi učiteljicami. Sestre misijonarke se pridno staramo, nekatere so odšle, domačih poklicev je mnogo premalo vsaj za naše uršulinske vrste. Tako, če naj se naše vzgojno delo nadaljuje (zdi se, da je še zelo

gdč. Ana Kolenko in Marija Magyar in pa ge. Rosemary Kohek, Marija Matjašec, Dami Horvat in Sabina Horvat, ki je vedno na razpolago za dobro voljo. Od moških pa sta bila gg. Stefan Antolin in Ivan Apatič.

Dobro opravljeni nastop so seveda malo zalili z zlahtno kapljico.

Ga. Marija D. Muhič, ki je nedavno odprla novo potovalno agencijo tu v Montrealu, je župniki darovala lepo namizno uro. Pri srečlovu te ure se je sreča nasmehnila ge. Ivanki Madon.

Ko je bilo že par ur čez polnoč, se je s prepevanjem končal zares prijetni letošnji pusti večer.

Da je zabava lepo uspela, se zahvaljujemo tudi g. župniku J. Jeretini in cerkvenemu odboru, kakor tudi vsem kuharicam in drugim sodelavcem.

Anton Koritnik

cenjeno in potrebno) in ne zgubi na svoji pristnosti, je treba pridobiti laične moči za naše ideale. To ni lahko delo med rednimi katoliškimi in še toliko manj med večino budističnih. Vse zajema isti rezki materialistični duh...

Bilo nas je 40, tretjina Sester. Pri vodstvu je bila naša prednica Kanadčanka, Sr. Laetitia, zelo navdušena in nadarjena vzgojiteljica, naša tajska Sestra Mani iz čisto budistične družine tu v Chiangmai-u, a ona in vse njene sestre so bile naše učenke, in Nitaya, katoliška profesorica taiščine v Mater Dei: tri, zelo posrečene zastopnice naših vzgojnih podvigov na Tajskem. Delile so z nami svoje ideale in me naj bi jih delile drugim naprej...

Najlepši je bil pa zame oga bisk pri beguncih v Khao-I-Dang na kampučijski meji. Dovoljenje mi je dobila in ponudila spremstvo francoska Sestra usmiljenka, nad 30 let misijonarka-bolničarka v Vietnamu in nato med gobavci na Tajskem. Od oktobra 1979, ko so prišli valovi stradanja, bolnih, umirajočih beguncev, je pa ves čas med njimi, dasi ji rak razjede telo!

Z ameriškim avtobusom Rdečega križa smo se odpeljali iz Bangkoka zgodaj popoldne in prispeli v Aranya-prathet ob meji pozno v noč. Poleg mene je sedel ameriški duhovnik-misijonar Mary-

knollec, ki deluje med begunci že nekaj mesecev. Iz Južnih Filipinov se je prijavil za pomoč 'najbolj bednim', pomagat naj bi šel Materi Tereziji v Indiji ali pa beguncem na Tajsko. Kar ponosen je bil na svoje delo med begunci. Dela je premnogo, dasi ne obvlada kampučijskega jezika. Tolmači so vedno na razpolago in ljudje so tako željni dobre besede, tolažbe, pomoči, da je vsak dan prekratek!

Naslednji dan sva šli s sestro in francosko usmiljenko posredovat dovoljenja pri tajskih oblasteh za njeno delo med begunci. Sitnosti je mnogo s temi dovoljenji, zlasti če ne obvlada jezika. Francoski dobrotniki pošiljajo Sestri usmiljenki potrebne reči za novorojena deteta in njihove matere, a vsak dan je morala predložiti te pakete oblastem in prositi za dovoljenje, da razdeli! Zdaj bo to lahko storila enkrat na teden.

Nato smo šle delit oblačila begunskim otrokom. Vsi so morali ostati lepo v baraki pri starših, če so jih imeli, nič se niso smeli poditi za nami. Sestra je bila pravi policaj in je bilo to res potrebno. Pri tem delu nam je pomagalo prijazno kampučijsko dekle Mao Sao Let. Bila je v prvem letu-univerze, ko je l. 1975 morala z materjo, brati in sestrami v beg. Za silo lomi francosčino in pomaga v taborišču kot bolničarka. Kako rada bi šla v 'tretjo deželo', najrajši v Kanado, z vso svojo družino, se ji bo le posrečilo?

Po skromni skledi riža za kosilo, smo kramljale z mladim vietnamskim duhovnikom, beguncem, ki nam je potem v taboriščni kapeli iz bambusa daroval sv. mašo. Kakšna revščina in kakšno bogastvo ta sv. maša! V nedeljo se v tej baraki zberejo vsi katoličani... A ta duhovnik je imel trdno upanje, da bo kmalu odšel za svojimi v Avstralijo. Njegov brat še čaka na dovoljenje, družina je vsa razkropljena, on pa je ves za Boga, pripravljen nadaljevati svoje duhovniško delo med rojaki, kjerkoli.

Najlepša je bila moja druga noč v taborišču 25. oktobra. Dva meseca vnaprej sem imela Božič z Marijo pri dojenčih v taborišču. Mlade Sestre usmiljenke, ki so prišle iz Pariza za tri mesece na pomoč beguncem, so zaposlene v porodnišnici. Vsako noč jih od 15 do 20 prijoka na ta svet v baraki-porodnišnici v Khao-I-Dang.

Zene pridejo v največji revščini, v spremstvu moža, če ga še imajo. Sestre imajo za vsako ne samo prijazen smehljaj, ampak tudi čeden paket s potrebnim za mater in otroka, dar francoskih dobrotnikov. Za noč mi je Sestra usmiljenka zaupala v skrb 5 nekaj dni starih dojenčkov, ki so bili potrebni posebne nege, medtem ko so njihove matere nujno potrebovale nočni počitek.

Skrbno sem poslušala navodila in se potem ravnala po njih vso noč do jutra, niti minute ni bilo proste. Od enega do drugega... ko je bil peti nasičen in snažen, je prvi že vokal in vzbujal pozornost.

Poleg zibelk, to so bile stare skatle z nekaj gungami, je na golih tleh ležala brez odeje, brez komarne mreže, kakih 10 let stara sestra enega dojenčkov. Ni mogla spati, komarji so jo neprestano mučili, tudi luč, ki je nismo smeli ugasniti. Sredi noči se je začela igrati s kamenčki, ki so bili njeno trdo ležišče. Do srca se mi je zasmilila in toliko drugih, tudi moških, ki so ležali na tleh, kjer so mo-

gli, samo da so bili blizu svojih žena in novorojenega otroka.

Begunci v Khao-I-Dang so še veliki reveži. A od 150,000 jih ostane v taborišču še kakih 70,000. Barake razpadajo, jih podirajo, gradijo nove. Prostora je mnogo več, kot sem ga videla pred meseci v taborišču Sa-Keo, a svobode tudi tu ni. To taborišče je kot velikanska ječa ob vznožju čudno zategnjene nizke gore. Kar vabila je s svojim zelenjem iz taboriščnega prahu, blata in peska. Tudi begunce menda vabi, da bi preko nje našli pot v svobodo, a je tajska straža stroga in kazni za beg je gotova smrt in še hujše, posebno za ženske. Da, te mile, potrpežljive kampučijske matere, ki so rade odstopile svoje mleko dojenčku, katerega mama je prešibka!

Lepa in kar prekratka je bila moja 'božična noč' v Khao-I-Dang med dojenčki, v mislih na Marijo in na toliko mater, ki jih take noči spremljajo skozi življenje. Težko se je bilo posloviti od taborišča, rada bi ostala in delila pomoč, a zato je treba dovoljenj od oblasti in možnosti za tako delo, tudi odsotnost drugih dolžnosti, ki so me klicale nazaj v Bangkok na še drugo zborovanje zastopnikov vseh privatnih šol — katoliških šol v deželi. Spet je bilo zanimivo, zahtevno, polno odgovornosti pred Bogom in ljudmi. Nato še tridnevne duhovne vaje za uršulinske sestre in nazaj v Chiangmai. Po vseh svetih se začne druga polovica šolskega leta, ki me je takoj zajelo s svojimi dolžnostmi. Božično igro bo treba pripraviti in to vedno zahteva mnogo časa, skrbi in dela.

(Laje)

Izredno povišanje Blue Shield zavarovalnine

Cleveland, Ohio — Ohio oddelek za zavarovanje je odobrila do 180% povišanja vplačil za Blue Shield zdravstveno zavarovanje. Samo v Clevelandu bo prizadetih okrog 129,000 zavarovancev.

Blue Shield predstavnik je navedel, da bo povišanje za polico ene osebe znašalo od \$15.75 na \$18.66 mesečno, družinsko zavarovanje pa bo zvišano od \$42.19 na \$49.99 mesečno.

Takozvanih "non-group" zavarovancev je okrog 10% od skupnega števila Medical Mutual zavarovancev, dočim ima ostalih 1.1 milijonov zavarovancev skupinsko zavarovanje (group insurance).

Pri zaslišanju v Columbusu, Ohio, je Blue Shield uradnik utemeljeval zahtevo po povišanju, da si bo ustanova s tem povišanjem ustvarila \$97.7 milijonov rezervnega sklada. Odvetnik države Ohio je protestiral, češ da bo tako visoka rezerva sorazmerno najvišja v vsej Ameriki.

Blue Shield zastopnik je vztrajal, da ustanova nujno potrebuje povišanje mesečnih prispevkov, ker je v prvih osmih mesecih leta 1980 izplačala 8 milijonov več kot je prejela. Če povišanje ne bi bilo odobreno, bi Blue Shield v tem letu izgubil 13 milijonov dolarjev.

Zavarovancev ne zanimajo visoki računi, ki jih navajajo zdravstvenega zavarovanja. Nikdo pa si ne more pomagati, ker je absolutno nujno, da se vsak zavaruje za slučaj, če bi moral dalje časa ostati v bolnišnici.

Poceni, hitro in brez truda voščite prijateljem po svetu veselo Veliko noč v Ameriški Domovini!

Ko

ŽUPNIJSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA SLOVENIJA

vabi

da se vpišete med člane, Vam svetujemo: Mož in žena, oba se vpišita,

da dobi vsak svojo številko računa in vsak svojo hranilno knjižico. Potem DRUG Z DRUGIM IMEJTA SKUPEN RAČUN —

JOINT ACCOUNT. To je velike važnosti, da življensko, zavarovanje krije oba in za primer smrti enega, more preostali takoj razpolagati s prihranki pokojnega.

VESELO ALELUJO želijo

618 MANNING AVE. TORONTO, Ont. Odborniki in uradniki M6G 2V9

IVAN TAVČAR:

V ZALI

Povest

"No, Miholca, ali si si ogle-
dal dekleta? Kako ti je všeč
in kaj praviš sedaj? Ni li pa-
meten tvoj stari oče, fante?"

"Dekle ni napačno," mu od-
govorim, "kar pa imata s
hlapcem, pa mi ni kaj všeč."

"S kakšnim hlapcem?" se
začudi oče.

In takrat sem mu vse po-
vedal, kar sem bil začul in
doživel tam zunaj na vrtu in
dvorišču. Upal sem nekoliko,
da se oče raztogoti in da ne
naloži na voziček in odpelje
kakor blago, ki se ni hotelo
prodati pri tej hiši. Pa nič
takega!

Stari Brentač je dvakrat ali
recimo trikrat pogledal proti
stropu, nekaj zamrmral, nato
pa hitro izpil vino, kolikor ga
je imel še v kupi pred seboj,
in molčal. Ni me hotel nalo-
žiti na voziček in tedaj sem
se zavedel, da mi je Romov-
ševa Polonica za vselej vzeta
in izgubljena. In Jernejčeva
Maruša, ki še dandanes tlači
dneve mojega življenja, njo
so takrat prikovali k meni,
da nikdar in nikoli nisem
mogel pretrgati teh verig! Bredki
so taki spomini in za-
torej mi natočite vina, da si
poplaknem suho grlo, ker sem
vam itak povedal že mnogo
lepega!"

Ko izprazni čašo, nadaljuje
Miha takole:

Skoraj prinese Jernejec vi-
na in ga s srečnim obrazom
postavi na mizo.

"Jernej, ko si lazil za vi-
nom, je padla muha v sok.
Stvar le ne gre skupaj, prehi-
tel sem se, prijatelj, prehitel
sem se!"

Tako se oglasi oče in dela
na vso moč kisel obraz.

"Kako prehitel? Kaj prehi-
tel?" zajeca Jernejec. "Ali ni-
sta morda prišla v pošteno hi-
šo?"

"V pošteno hišo sva prišla!
No, pa je Miha tam zunaj ne-
kaj videl in gledal. Kaj bi ti
pravil! Hlapec je, da je mir
besedi! Sam pa veš, da se kaj
takega zelo nerado jemlje s
seboj v zakon!"

"Oj, ti preklicano dekle, ti!
Torej se niti danes ni mogla
prikrivati! Takega otroka bi
človek kar položil na klop in
pretepel do krvi! Tedaj še
danes se ni prikrivala! Z o-
troki so križi, Jaka!"

"Križi, Jernej, prav si po-
vedal, veliki križi!" tako mu
pritrdi oče.

Nekaj časa se gledata v o-
braz in molčita. Nato reče
Jernejec: "Kaj bi mečkala
to stvar! Ti si pameten, Jaka,
jaz sem tudi pameten. In dva
pametna človeka si še nikdar
nista delala zgage. Zatorej
pravim in rečem: Pet sto še
primaknem! Na mojo roko in
Bog daj srečo!"

"Pametna beseda je to! In
Bog daj srečo!"

In tlesnila sta si v roko in
tako sta si bila edina. Vese-
lje je priklopelo do vrha, ko je
vstopila še Maruška. In vi-
deti bi jo morali! V laseh je
imela za tri prste širok ža-
metast trak in okrog vratu
najlepšo svilnato ruto. Bila
je kakor oltar, kadar je ob
največjih praznikih največ
cvetja na njem. Pravim vam,
da ni bila nič napačna. In ko
je prišla v hišo še mati Jer-
nejka ter postavila pred nas
pečene race in hleb belega
kruha, se je otajala tudi me-
ni duša in mislil sem si: "Ze
Bog naredi, kar naredi. Zato-
rej pa mislim, da tega zakona
ni napravil Bog, ker res ni bil
prav narejen!"

Pa sva se vendar vzela! In
svatba je bila, kakor jih je
malo v dolini, in plesali smo
in pili smo in židane volje
smo bili, da je bilo kaj! Ko
smo svatje stopili iz cehkve,
je stala med drugimi gledalci
ob vaški brvi tudi Romovševa
Polonica. In prav blede je bila
in tik nje je stal stari Romovš
potrtega in skesanega obraza
in brčkone ga je pekla vest,
da je s svojim jezikom napra-
vil to svatovanje ter svojo
hčer pahnul v nesrečo. Hudo
mi je bilo, da sem moral po-
gledati proti Blegošu, da mi
ni bilo treba gledati Romov-
ševe Polonice in nje siroma-
štva! Ej, pa smo brezumni
ljudje, kar nas je na svetu, in

srečo odpravimo od sebe in sa-
mi silimo v nesrečo!

Dobil sem torej očetov dom
in mlado in močno ženo. Ne
bom se pritoževal: dobra in
pridna gospodinja je bila. In
grabila in grabila je, kjer je
mogla. — Za vsakim beličem
je pogledala dvakrat, preden
ga je pustila od hiše. In posle
je ostro držala, da se jim ni
godilo predobro in da niti za
trenutek niso držali rok kri-
žema. Vsak čas jim je bila za
petami in gorje, kogar je iz-
taknila na lenuški stezi. Ali
jih je preslišal! Tudi mene je
tiščala v škripcih, da se kar
nisem ganil. Ali mislite, da
sem smel kdaj v pivnico? Če
sem le prestopil prag pri
Prodovčevih, je bila kakor sa-
pa za menoj in prignala me
je brez upora domov, tako da
sem bil skoraj po poroki v za-
smeh vsej vasi! Dokler je ži-
vel oče, je bilo še nekoliko
bolje. Pa je kaj skoraj umrl
in odslej sem bil za pravega
hlapca pri hiši! Vedno sem ji

delal premalo, vedno se je
premalo zaslužilo, povsod pre-
več zapravilo, povsod se je
premalo prihranilo. Bila je
groza, rečem vam, velika gro-
za!

Tiste dni je vse drlo v A-
meriko, kjer se je dobro slu-
žilo in od koder se je pošilja-
lo dosti denarja k nam. Ka-
dar je kdo kaj poslal, sem mo-
ral čuti: "Ta je zopet poslal
toliko in toliko." In popisala
mi je, kako lahko bi odrinil
tudi jaz čez morje ter služil
lepega denarja, če bi ne bil
tako len, da sedaj postopam
brez dela. Vse se bo zajedlo
in na stare dni nam bo stra-
dati in beračiti, ker prej vse
snemo in poženemo. In čemu
bi ne šel v Ameriko, ko bi
ona lahko doma opravila in
obdelala, kar je treba?

(Dalje)

Sporočajte osebne in
krajevne novice!

Pogled na Triglav, očaka slovenskih planin.

Let us be an important part of your wedding plans.
We want to print your wedding announcements and
invitations — they are our specialty.
Call or come and see us for a superb selection of card
styles and printing type.
You want your wedding to be perfect. Our printing work
will help make it so.

American Home Publishing

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

431-0628

Vse rojake vabimo, da
voščijo veselo Veliko noč
svojim prijateljem in znancem

v Ameriški Domovini.

Uprava lista sprejema naročila za
praznična voščila najkasneje do srede, 15. aprila.

Kličite čimprej tel. (216) 431-0628 ali pišite na:

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Darujte v tiskovni sklad Ameriške Domovine!

Sporočajte osebne in krajevne novice!

MALI OGLASI

OFFICE HELP WANTED
Small machine shop needs an
office secretary.
Call 383-8676 (37-40)

EUCLID UNFURNISHED
APARTMENTS FOR RENT
Newer building. Large suites.
Carpeting, appliances, air-
conditioning. Pool, sauna and
indoor parking. All utilities
furnished except electric.
RTA at the door. Adults. No
pets. 1 bedroom \$255.00, 2
bedroom \$285.00. Located on
Euclid Ave., & E. 222 St. Im-
mediate occupancy. Call for
appointment 481-1604 or 486-
0877. Also available 2 bed-
room suite at Lakeshore E.
180 area. Immediate occupa-
cy. \$275 per month. Call a-
bove numbers. (37-39)

Rojaki pozor
Izvršujem zidarska in mizar-
ska dela, pleskam hiše zunaj
in znotraj, izvršujem električ-
no in vodno napeljavo, po-
pravljam strehe. Kličite po 5.
popoldne tel. 881-5439.
(37-40,43,46)

ANDREW KOZJEK
Gen'l. remodeling, ceilings,
additions, garages, kitchens,
& roofing.
Call 481-0584 or 692-0633
(21-39)

FOR RENT
Euclid. Reasonable rent for
quiet mature person or cou-
ple. 1 bedr., liv. r., din. r., kit-
chen, upstairs. Heat & garage
included. \$195 per month.
After 6 call 581-8263
(36-39)

FOR RENT
3 rooms and bath. Adults.
No pets. On E. 71 off St. Clair.
Call 361-0989 after 4 p.m.
(34-40)

INSIDE - OUTSIDE WORK
Redecorating, painting, re-
pairs of all kinds including
plumbing and roofing.
Call 431-7240
(36-41)

STANOVANJE ISCEM
Med E. 61 in E. 70 St. ali
pa med E. 145 St. in E. 200 St.
in sicer s 3 spalnicami in 2
garažama. Kličite tel. 391-
0323.
(38-41)

HOUSEKEEPER,
COMPANION TO LIVE-IN
Care for elderly lady. Free
room & board plus small sal-
ary. Needs little care. Call
431-6224 or 391-6293.
(39-42)

MAID SERVICE
We will train you to do gen-
eral housecleaning in teams.
Flexible hours. Must have
car. Must speak English.
Call 881-8413
(39-40)

BABY SITTER NEEDED
Bratenahl area
Daytime only, for 1½ year
old child. Several times a
month. Call 249-2468.

HIŠA NAPRODAJ
Pravkar obnovljena, 5 spal-
nic, kuhinja, dnevna soba,
jedilnica, družinska soba, klet,
dvojna garaža in nova streha.
Blizu St. Clair Ave. na
5416 Stanard Ave.
531-8234
(39-42)

ANTON M. LAVRISHA
Attorney-at-Law / Odvetnik
Bus. 623-8588 Res. 531-3413
(F-X)

HOUSE FOR SALE
6 rooms - near shopping area
and church. Off E. 185 St.—
Call after 3 p.m. 731-6549
(39-42)

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaš-
vanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj
dolarjev.

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga mo-
reva prihraniti.

"Zato vsak uan pregledja Ameriško Domovino, ne
samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgo-
vec, ki oglašuje v Ameriški Domovini, je zanesljiv in pri
njem kupujva."